

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 103.332 van 7 februari 2002
in de zaak A. 66.554/VII-13.587.**

In zake : Gerard DE BAERE,
die woonplaats kiest bij :
Advocaat R. BROCHEZ,
kantoor houdende te NAZARETH,
Dorp 39

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering,
dat woonplaats kiest bij
Advocaat E. VAN ACKER,
kantoor houdende te GENT,
Brugsesteenweg 318

tussenkommende partijen :

1. Marc DE BEL,
die woonplaats kiest bij :
Advocaat G. VERMEIRE,
kantoor houdende te GENT,
Voskenslaan 301,
2. de v.z.w. STICHTING OMER WATTEZ,
gevestigd te OUDENAARDE,
Kattestraat 23.

DE R A A D V A N S T A T E, VIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Gerard DE BAERE op 24 november 1995 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van het besluit van de Vlaamse minister van leefmilieu en tewerkstelling van 24 augustus 1995 "houdende opheffing van het besluit nr. 82/CH/C/93252 van 16-12-1993 van de bestendige deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen, waarbij aan DE BAERE Gerard vergunning tot het uitbreiden van een varkensfokkerij gevestigd te Kruishoutem, Boekweitstraat 31, werd toegestaan";

Gezien het verzoekschrift tot tussenkomst van 27 juni 1996;

Gelet op de beschikking van 1 juli 1996 die de tussenkomst van Marc DE BEL toelaat;

Gezien het verzoekschrift tot tussenkomst van 1 juli 1996;

Gelet op de beschikking van 26 juli 1996 die de tussenkomst van de v.z.w. STICHTING OMER WATTEZ toelaat;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur C. ADAMS;

Gelet op de beschikking van 28 september 2000 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de regelmatig gewisselde laatste memories;

Gelet op de beschikking van 7 november 2001 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 6 december 2001;

Gehoord het verslag van Kamervoorzitter M.-R. BRACKE;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat D. DE KEYSER die, loco Advocaat E. VAN ACKER verschijnt voor de verwerende partij, en van Advocaat G. VERMEIRE, die verschijnt voor de eerste tussenkomende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Auditeur C. ADAMS;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. De gegevens van de zaak.

Overwegende dat de feitelijke gegevens van de zaak als volgt kunnen worden samengevat :

1.1. Verzoeker baat een varkenshouderij uit, gelegen te 9770 Kruishoutem, Boekweitstraat 31. Hij beschikt hiervoor onder meer over een exploitatievergunning van 22 oktober 1990, gegeven bij wijze van aktenaam door het college van burgemeester en schepenen van Kruishoutem, voor de exploitatie van 45 gespeende varkens en 150 biggen met 660 m³ mestopslag, geldig tot 1 september 2011.

1.2. Op 30 augustus 1991 vraagt verzoeker een exploitatievergunning onder het stelsel van het ARAB voor het uitbreiden van voormeld bedrijf tot een totaal van 50 grote zoogdieren, 130 zeugen en 700 biggen met 1.700 m³ mestopslag. Gedurende het openbaar onderzoek worden een aantal bezwaren ingediend, voornamelijk met betrekking tot geur- en lawaaihinder, gevaar voor de gezondheid, verontreiniging van bodem- en grondwater, wildgroei van varkens in de regio, waardevermindering van omliggende eigendommen en het ontbreken van verkeersinfrastructuur.

Bij besluit van de bestendige deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen van 16 december 1993 wordt een exploitatievergunning gegeven voor uitbreiding van het bedrijf tot een totaal van 130 zeugen, 700 varkens (waaronder 550 varkens ouder dan 10 weken) en 1.700 m³ mestopslag voor een termijn die verstrijkt op 9 mei 2008 en mits naleving van bepaalde bijzondere voorwaarden.

1.3. Tegen voormeld vergunningsbesluit wordt een administratief beroep aangetekend door :

- de heer Christian VERBEKE, op 12 januari 1994;
- de eerste tussenkomende partij, de heer Marc DE BEL, op 13 januari 1994;
- de tweede tussenkomende partij, de v.z.w. STICHTING OMER WATTEZ, op 13 januari 1994;
- de heer en mevrouw MALFLIET-DELMULLE, op 13 januari 1994.

1.4. Gedurende de beroepsprocedure worden de volgende adviezen uitgebracht:

- de administratie gezondheidszorg op 29 maart 1994: ongunstig voor de inrichting wegens toename van het nitraatgehalte in het water ingevolge bemesting;
- de Vlaamse Landmaatschappij op 14 juli 1994: gunstig voor 50 runderen, 90 zeugen, 630 mestvarkens en 1.700 m³ mestopslag;

- het bestuur ruimtelijke ordening op 31 augustus 1994: gunstig voor de inrichting;
- het bestuur milieuvergunningen op 8 mei 1995: ongunstig voor de gevraagde inrichting omwille van onduidelijkheid in de aanvraag, onvoldoende ecologisch verantwoorde mestafzet, verhoging van het nitraatgehalte in het putwater door bemesting en onaanvaardbare geurhinder voor de nabije niet-agrarische bebouwing.

1.5. Met het thans bestreden ministerieel besluit van 24 augustus 1995, ter kennis gebracht van verzoeker bij aangetekend schrijven van 21 september 1995, worden de administratieve beroepen tegen het in eerste aanleg genomen vergunningsbesluit gegrond verklaard en wordt de gevraagde vergunning volledig geweigerd. De weigeringsmotieven luiden als volgt :

"Overwegende dat de inrichting volgens het gewestplan Oudenaarde, goedgekeurd bij koninklijk besluit van 24-02-1977 gelegen is in een agrarisch gebied; dat de gevraagde exploitatie niet strijdig is met de bestemmingsvoorschriften zoals deze voor voormeld gebied zijn bepaald door het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen;

Overwegende dat de aanvraag resulteert in een niet volledig gesloten varkensfokkerij en een aanmerkelijke uitbreiding en omvorming betreft van een bestaande veehouderij;

Overwegende dat de aanvraag onduidelijk is voor wat betreft het aantal aangevraagde gespeende biggen;

Overwegende dat de 2 nieuw te bouwen varkensstallen op een te korte afstand van slechts 40 m worden ingeplant bij de bestaande vreemde woning van het gezin Marc DE BEL- VAN DEN BUERIE Mia zodat de aangevraagde varkensfokkerij onaanvaardbare geurhinder van ernstige aard zal veroorzaken voor de niet agrarische bebouwing in de directe omgeving van het bedrijf;

Overwegende dat de jaarlijkse dierlijke mestproductie van de inrichting na vergunning van het aangevraagde zou oplopen tot 5953 kg. difosforpentoxyde; dat vanuit oogpunt van een ecologisch aanvaardbare mestuitspreiding en steunend op de bemestingsnormen vastgesteld door het decreet van 23 januari 1993. inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen deze meststoffen moeten opgebracht worden op een hiervoor voldoende grote oppervlakte cultuurgrond; dat de exploitant niet over voldoende eigen cultuurgrond en/of afzetmogelijkheden beschikt die hij met de nodige documenten kan staven voor een klein gedeelte (± 2 ha); dat een ecologisch verantwoorde afzet van alle door de aangevraagde inrichting geproduceerde dierlijke mest bijgevolg niet gewaarborgd is;

Overwegende dat de volksgezondheid in de streek bedreigd wordt door de te grote hoeveelheid nitraat in het putwater ten gevolge van de bemesting;

Overwegende dat de hinder inherent aan de inrichting, zelfs met eerbiediging van op te leggen exploitatievoorwaarden, niet tot een voor de omgeving aanvaardbaar niveau kan beperkt worden; dat de inrichting bijgevolg niet bestaanbaar is met de omgeving;

(...)"

2. De ontvankelijkheid van het beroep

2.1. Overwegende dat de eerste tussenkomende partij in haar memorie van toelichting aanvoert dat de oorspronkelijke exploitatievergunning werd verleend met miskennen van het toenmalige artikel 68 van de Gemeentewet, dat verzoeker dan ook geen wettig belang doet gelden bij huidig beroep, aangezien het de uitbreiding beoogt van een reeds onwettige exploitatie;

2.2. Overwegende dat het rechtszekerheidsbeginsel vereist dat individuele rechtshandelingen die rechten hebben doen ontstaan na verloop van tijd onaantastbaar zijn; dat een mogelijke onwettigheid van de oorspronkelijke vergunningsbesluiten dan ook niet kan leiden tot een gemis aan wettig belang met het oog op het bekomen van een latere vergunning; dat de exceptie dient te worden afgewezen;

3. De gegrondheid van het beroep

3.1.1. Overwegende dat verzoeker in een eerste middel de schending aanvoert van de zorgvuldigheidsplicht wegens het niet nemen van de bestreden beslissing binnen een redelijke termijn; dat hij doet gelden dat overeenkomstig artikel 43 van het decreet van de Vlaamse Raad van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning (Milieuvergunningsdecreet) en artikel 70, § 1, van het besluit van de Vlaamse executieve van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (Vlarem I), de hangende vergunningsaanvragen dienen te worden afgehandeld volgens de procedure die geldig was op het tijdstip van de vergunningsaanvraag, dat de huidige aanvraag derhalve dient te worden afgehandeld overeenkomstig de bepalingen van het Algemeen Reglement op de Arbeidsbescherming, goedgekeurd bij besluit van de Regent van 11 februari 1946 (ARAB), dat hoewel het ARAB geen dwingende termijnen voorziet waarbinnen beslissingen over vergunningsaanvragen moeten worden genomen, dit niet betekent dat zij niet binnen een redelijke termijn moeten worden genomen, dat ter beoordeling van de redelijkheid rekening moet worden gehouden met het belang van de rechtszoekende, de complexiteit van de zaak en het gedrag van bestuur en betrokkene, dat in casu op 11 en 12 januari 1994 door vier partijen beroep werd aangetekend bij de bevoegde Vlaamse minister tegen het besluit van de bestendige deputatie van 16 december 1993, dat hierover pas een uitspraak werd gedaan bij ministerieel besluit van 24 augustus 1995, hetzij

negentien en een halve maand na het indienen van de beroepen, dat deze termijn onredelijk lang is, gelet op het feit dat het dossier allerm minst complex is en dat de uiteindelijke motivering is gebaseerd op een aantal overwegingen die geen omvangrijke technische onderzoeken vereisen, dat de belangen van verzoeker in grove mate zijn geschonden nu de vertraging ettelijke maanden onzekerheid voor de verzoekende partij heeft veroorzaakt, dat dit verlamdend werkt op het beslissingsproces inzake noodzakelijke investeringen, dat de overheid door deze onaanvaardbare vertraging haar recht om nog uitspraak te doen over de beroepen heeft verloren of verwerkt, dat het feit dat een termijn van 19,5 maand als excessief wordt beschouwd, blijkt uit het feit dat luidens artikel 23, § 2, van het Milieuvergunningsdecreet gelijkaardige beroepen binnen een termijn van vijf maanden moeten worden afgehandeld, zoniet moeten de ingestelde beroepen als onontvankelijk worden beschouwd, zodat de in eerste aanleg genomen beslissingen definitief zijn geworden, dat de aanvrager van een vergunning immers binnen een relatief korte termijn duidelijkheid moet krijgen over het lot van zijn vergunning, dat in casu het redelijkheidsbeginsel is geschonden, nu vaststaat dat verzoeker gedurende een onaanvaardbaar lange periode in onzekerheid heeft geleefd met betrekking tot de verdere exploitatie van zijn bedrijf;

3.1.2. Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat de aanvraag, die ingediend werd op 27 augustus 1991, diende te worden behandeld volgens de bepalingen van het ARAB, dat onder dit stelsel geen dwingende beslissingstermijn is voorzien inzake beroepen over vergunningsaanvragen, dat het al dan niet overschrijden van de redelijke termijn wordt bepaald door de mogelijkheid van de overheid om over de vereiste feitelijke gegevens, adviezen en inlichtingen te beschikken om een beslissing te kunnen nemen, evenals door de complexiteit van de zaak, het gedrag van de betrokkenen en van het bestuur, dat de gevraagde uitbreiding is vergund bij deputatiebesluit van 16 december 1993, dat er beroepen werden ingesteld op 11 en 12 januari 1994, dat de adviezen door de onderscheiden administraties werden gegeven op 29 maart 1994, 14 juli 1994, 31 augustus 1994 en tenslotte door het bestuur milieuvergunningen op 8 mei 1995, dit laatste na uitgebreid onderzoek en een plaatsbezoek op 5 mei 1995, dat het bestreden besluit aldus minder dan 4 maanden na het afsluiten van de adviesprocedure werd genomen, dat deze termijn niet onredelijk is; dat zij opmerkt dat verzoeker niet aantoon oit de minister te hebben aangemaand om een beslissing te nemen, dat hij evenmin bewijst dat zijn belangen geschaad zouden zijn en dat hij niet om de schorsing van het bestreden besluit heeft verzocht; dat, tenslotte, zij doet gelden dat zelfs voor

zover het Milieuvergunningsdecreet van toepassing zou zijn, quod non, de door derden ingestelde beroepen geen schorsende werking hebben, dit overeenkomstig artikel 24, § 3, eerste lid, van het Milieuvergunningsdecreet van 28 juni 1985, en dat noch het eerste, noch het tweede lid van artikel 25 van het voormelde decreet van toepassing zijn, aangezien de vergunning in eerste aanleg werd verleend en er geen schorsend beroep werd ingesteld, zodat geen stilzwijgende milieuvergunning kan worden bekomen;

3.1.3. Overwegende dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord stelt dat de verwerende partij noch de tussenkomende partijen de toepasselijkheid van de ARAB-reglementering betwisten, dat, in tegenstelling tot wat de verwerende partij beweert, het begin van de beslissingstermijn geenszins ingaat op het einde van de adviesprocedure, dat het talmen van de eigen adviesverlenende instanties geen verantwoording vormt voor een onredelijk lange beslissingstermijn, dat de termijn in casu onredelijk is, hetgeen mag blijken uit het feit dat artikel 23, § 2, van het Milieuvergunningsdecreet voor gelijkaardige zaken een beslissingstermijn in beroep van 5 maanden voorziet, dat de verwerende partij er 4 maal langer over heeft gedaan, dat het voorts niet aan verzoeker is om de verwerende partij aan te manen voortgang te maken, dat zulk een bewering minstens expliciet een erkenning inhoudt van het feit dat zij onredelijk lang heeft gewacht, dat hij herhaaldelijk telefonisch contact heeft genomen met de diensten van de verwerende partij, dat een dergelijke onzekerheid verlammend werkt op het nemen van beslissingen in verband met noodzakelijke investeringen, temeer omdat zijn zoon sinds 1 juli 1993 meewerkt in het betrokken landbouwbedrijf en men niet op een behoorlijke manier kan plannen en investeren ingevolge de rechtsonzekerheid die het uitblijven van een beslissing heeft veroorzaakt, dat ter verduidelijking wordt benadrukt dat het eerste middel enkel steunt op de overschrijding van de redelijke termijn, en niet op een schending van het ARAB, noch van het Milieuvergunningsdecreet, dat niet van toepassing is;

3.1.4. Overwegende dat de eerste tussenkomende partij in haar memorie van toelichting stelt dat de verzoekende partij geen belang heeft bij dit middel, aangezien zij de oorspronkelijke vergunning niet eens uitvoerde en slechts enkele dieren hield, dat zij bovendien doelbewust de vergunningsaanvraag één dag voor het in werking treden van Vlarem I heeft ingediend en aldus zelf voor de oude, tragere procedure heeft gekozen, dat het niet-uitbaten van de oorspronkelijk vergunde inrichting het voorwerp uitmaakt van een strafklacht en dat de minister dus alle reden had om te wachten met een beslissing tot na kennisname van het strafdossier,

dat verzoeker nooit een verzoek tot spoedige behandeling heeft ingediend, dat indien moet geoordeeld worden dat de redelijke termijn werd overschreden, dit a fortiori geldt voor de beslissing in eerste aanleg, die meer dan 24 maanden na de oorspronkelijke aanvraag werd genomen, dat, nu deze ook onwettig was, de verzoekende partij geen belang meer heeft bij huidig annulatieberoep;

3.1.5. Overwegende dat de tweede tussenkomende partij aanvoert dat het ARAB geen dwingende beslissingstermijn voorschrijft, dat ter beoordeling van de redelijkheid van de termijn van 19 maanden rekening moet worden gehouden met het feit dat het laatst ingediende advies, het ongunstige advies van de afdeling milieuvergunningen van de Administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer, pas ontvangen kon worden door de minister op 8 mei 1995, hetzij 3,5 maanden voor het nemen van het bestreden besluit, dat het oorspronkelijke advies van diezelfde afdeling milieuvergunningen aan de bestendige deputatie evenwel een gunstig advies was, dat deze wijziging een nader onderzoek vereiste, dat verzoeker de aanvraag heeft ingediend op de laatste werkdag voor het in werking treden van Vlare I met dwingende beslissingstermijn, daar waar onder het ARAB-stelsel een behandelingstermijn van 20 maanden niet uitzonderlijk was, dat, indien verzoeker één dag zou hebben gewacht, hij de zekerheid van korte termijnen zou hebben gehad, dat verzoeker nooit naar een stand van zaken of een snelle behandeling heeft gevraagd, dat de redelijke termijn aldus niet werd overschreden, dat, indien het tegendeel moest worden aangenomen, dit des te meer geldt voor het besluit van de bestendige deputatie, dat werd genomen 27,5 maand na de vergunningsaanvraag;

3.1.6. Overwegende dat verzoeker in zijn laatste memorie nog doet gelden dat de beoordeling van de redelijke termijn moet gebeuren over de volledige termijn, adviezen inbegrepen, en niet enkel over de termijn tussen het laatste advies en de beslissing over het beroep; dat hij vaststelt dat het bestuur milieuvergunningen onredelijk lang heeft gewacht met het uitbrengen van zijn advies in een zaak die niet getuigt van enige bijzondere complexiteit; dat hij betoogt dat het feit dat er vier bezwaarschriften werden ingediend geen tijdsverzwarende factor kan vormen nu de ingediende beroepen allen in dezelfde lijn lagen en dat hetzelfde geldt voor het plaatsbezoek en voor het feit dat het onderzoek grondig en nauwgezet is gebeurd, daar dit steeds het geval zou moeten zijn;

3.1.7.1. Overwegende dat in casu niet wordt betwist dat de vergunningsaanvraag die tot de bestreden weigeringsbeslissing aanleiding heeft gegeven

overeenkomstig artikel 43 van het milieuvergunningsdecreet van 28 juni 1985 diende te worden afgehandeld volgens de procedure vastgelegd bij het Algemeen Reglement op de Arbeidsbescherming (ARAB); dat dit reglement geen termijn voorschrijft waarbinnen de beslissing in beroep moet worden genomen; dat daaruit evenwel niet volgt dat die beslissing niet binnen een redelijke termijn moet worden genomen; dat bij de beoordeling van de redelijkheid van de termijn rekening moet worden gehouden met de mogelijkheid voor het bestuur om over alle feitelijke gegevens, inlichtingen en adviezen te beschikken die het mogelijk moeten maken om met kennis van zaken te beslissen;

3.1.7.2. Overwegende dat op 12 en 13 januari 1994 vier administratieve beroepen tegen de beslissing van de bestendige deputatie werden ingediend; dat het bestreden besluit werd genomen op 24 augustus 1995; dat tijdens de beroepsprocedure de administratieve gezondheidsdienst, de Vlaamse Landmaatschappij, het bestuur voor ruimtelijke ordening en het bestuur milieuvergunningen hun advies uitbrachten op respectievelijk 29 maart 1994, 14 juli 1994, 31 augustus 1994 en 8 mei 1995; dat wordt vastgesteld dat het bestuur milieuvergunningen -waar volgens verzoeker de onredelijke termijn te situeren is- de adviesaanvraag heeft ontvangen op 3 oktober 1994, samen met de door de andere besturen uitgebrachte adviezen; dat deze adviezen door de afdeling milieuvergunningen in haar advies werden betrokken; dat in het bijzonder aandacht werd besteed aan het advies van de Vlaamse Landmaatschappij, gelet op het meststoffendecreet van 23 januari 1991;

3.1.7.3. Overwegende dat de afdeling milieuvergunningen 7 maanden na ontvangst van de adviesaanvraag haar advies heeft uitgebracht; dat in dat advies de vier administratieve beroepen werden onderzocht; dat verzoeker niet kan worden gevolgd waar hij stelt dat die beroepen dezelfde bezwaren behelsden; dat, meer specifiek, de drie beroepschriften van de tussenkomende partijen en van Christian VERBEKE onderling verschilden en dat blijkens het advies van de afdeling milieuvergunningen niet minder dan twaalf argumenten tegen de gevraagde uitbreiding werden aangebracht; dat één van de bezwaren was dat de varkenshouderij in kwestie sinds meer dan twee jaar niet meer werd geëxploiteerd zodat de exploitatievergunning vervallen was en het om een nieuwe varkenshouderij zou gaan in plaats van om een uitbreiding van een bestaande inrichting; dat in het advies aan dit bezwaar, dat blijkbaar een knelpunt vormde, een bijzonder onderzoek werd gewijd, waarbij de politie van Kruishoutem werd betrokken en de facturen van de verhandelde varkens voor de jaren 1991, 1992 en 1993 werden onderzocht; dat een

minitieuus onderzoek diende te worden gewijld aangaande de juiste inhoud van de vergunningsaanvraag daar het voorwerp van de aanvraag volgens het ingediend aanvraagformulier bleek te verschillen van het voorwerp volgens het ingediend grondplan; dat blijkbaar ook verwarring was geschapen door "de aanduiding biggen op het aanvraagformulier voor zowel mestvarkens als niet gespeende varkens"; dat tevens de voorafgaande aktenames geldend als vergunning onder de loep werden genomen; dat een uitgebreide tabelmatige beschrijving van de veehouderij (varkens, pluimvee en grote zoogdieren) de mestopslag en de verdeling van de dieren over de verschillende stallen werd weergegeven; dat onder meer op basis van een plaatsbezoek een omstandige beschrijving werd gegeven van het gebied waar de inrichting is gelegen; dat het uitvoerig advies over de zeer oppervlakkige vergunningsaanvraag getuigt van grote zorgvuldigheid en degelijkheid; dat al die elementen samengenomen, de tijdspanne van 7 maanden verlopen tussen de ontvangst van de adviesaanvraag en het advies niet als onredelijk lang kan worden aangemerkt; dat tussen het laatste advies van de afdeling milieuvergunningen en de beslissing van de minister ongeveer 3 maanden zijn verlopen, hetgeen eveneens niet als onredelijk lang te beschouwen is; dat het eerste middel niet gegrond is;

3.2.1. Overwegende dat verzoeker als tweede middel in essentie doet gelden wat volgt :

eerste onderdeel :

In het bestreden besluit wordt de gevraagde vergunning geweigerd onder verwijzing naar de ligging in agrarisch gebied met de overweging dat de inrichting niet strijdig is met die bestemming, met de overweging dat de aanvraag resulteert in een niet volledig gesloten varkensfokkerij en een aanmerkelijke uitbreiding en omvorming betreft van een bestaande veehouderij en met de overweging dat de inrichting met de inplanting van twee nieuwe varkensstallen op slechts 40 meter van de woning DE BEL-VAN DEN BUERIE onaanvaardbare geurhinder van ernstige aard zal veroorzaken voor de niet-agrarische bebouwing in de omgeving.

Sedert 1 augustus 1995 en na de vernietiging van het "oude" Vlarem II is het nieuwe Vlarem II vastgesteld bij besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 van toepassing.

In het bestreden besluit wordt nergens naar de nieuwe reglementering verwezen. Als er een afstandsregel uit het nieuwe Vlarem II werd toegepast, dan zou daar behoorlijk naar moeten worden verwezen. Nergens wordt verwezen naar de afstand tot omliggende andere bestemmingsgebieden, zodat niet kan worden nagegaan hoe de toepasselijke reglementering werd toegepast.

Alleszins is die motivering onvoldoende concreet of controleerbaar om met kennis van zaken te kunnen uitmaken of een annulatieberoep is aangewezen.

subsidiar : tweede onderdeel :

Voor zover zou worden geoordeeld dat geen rekening had moeten worden gehouden met het nieuwe Vlarem II-besluit, waren qua afstandsregels enkel het ARAB en het inrichtingsbesluit van toepassing.

- Het ARAB voorziet helemaal geen ruimtelijke afstandsregel.
- Artikel 11 van het inrichtingsbesluit legt minimumafstanden van 300 en 100 meter op tot respectievelijk een gewoon woongebied en een woonuitbreidingsgebied, tenzij het de uitbreiding van bestaande bedrijven betreft.

In casu betreft het duidelijk de uitbreiding van een bestaand bedrijf en werd de vergunning ten onrechte geweigerd door de toepassing van afstandsregels, a fortiori nu een agrarisch gebied bij uitstek is geschikt voor de uitbating van een landbouwbedrijf.

Als de overheid zou hebben gemeend dat voormelde regels in casu niet volstonden, had zij zulks op afdoende wijze in rechte en in feite moeten motiveren;

3.2.2. Overwegende dat in de memorie van antwoord de verwerende partij hierop in essentie antwoordt wat volgt :

eerste onderdeel :

In het bestreden besluit is niet expliciet verwezen naar het besluit van de Vlaamse regering van 1 augustus 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (Vlarem II).

De motivering van het bestreden besluit is afdoende (zie tweede onderdeel).

Het gaat niet om een beslissing in betwiste zaken en dus is niet artikel 97 van de grondwet (thans artikel 149), maar artikel 10 van het ARAB van toepassing : het bestreden besluit moet met redenen omkleed zijn en is dat ook.

tweede onderdeel :

Artikel 11 van het inrichtingsbesluit is geenszins geschonden nu in het bestreden besluit wordt vastgesteld dat de inrichting niet strijdig is met de geldende bestemmingsvoorschriften.

De weigering is gemotiveerd niet enkel op basis van de afstand, maar ook op grond van geurhinder, te weten dat de bouw van twee varkensstallen op 40 meter van de woning DE BEL "onaanvaardbare geurhinder van ernstige aard zal veroorzaken voor de niet agrarische bebouwing in de directe omgeving van het bedrijf".

Hiertoe kan ook worden verwezen naar pagina's 10 en 12 van het advies van het bestuur milieuvergunningen.

De ingeroepen bepalingen en beginselen werden geenszins geschonden;

3.2.3. Overwegende dat verzoeker in de memorie van wederantwoord als volgt repliceert :

eerste onderdeel :

De verwerende partij antwoordt niet op de vaststelling dat het bestreden besluit noch impliciet noch expliciet naar het nieuwe Vlarem II verwijst. De afstand tot de omliggende bestemmingsgebieden is niet vermeld, zodat niet kan worden nagegaan hoe de toepasselijke reglementering in het bestreden besluit is toegepast. Er wordt enkel vermeld dat de inrichting is gelegen in agrarisch gebied. De precieze motieven kunnen dus niet in het bestreden besluit worden gevonden.

subsidiar : tweede onderdeel :

In het ARAB zijn geen afstandsregels terug te vinden. De verwerende partij verwijst naar het advies van het bestuur milieuvergunningen, dat

op zijn beurt verwijst naar de in Nederland gehanteerde richtlijn (afstandsgrafiek). Deze buitenlandse regeling kan niet in het Belgische recht worden toegepast.

De enige afstandsregels zijn te vinden in artikel 11 van het inrichtingsbesluit : hiervoor kan naar de uiteenzetting in het verzoekschrift tot annulatie worden verwezen.

Er worden dus afstandsregels gebruikt zonder aan te duiden of te motiveren op welke wettelijke of reglementaire grondslag zij steunen. De motivering is te summier en onvoldoende concreet nu de ligging van de inrichting niet onder enige verbodsbepaling valt en nu minstens geen motieven worden gevonden op grond waarvan de afstandsregels werden toegepast;

3.2.4. Overwegende dat de eerste tussenkomende partij in essentie als volgt repliceert :

Het bestreden besluit is duidelijk, zorgvuldig en precies gemotiveerd :

- eerste motivering : de aanvraag resulteert in een niet volledig gesloten varkensfokkerij en betreft een aanmerkelijke uitbreiding en omvorming van een bestaande veehouderij.

Deze overweging is klaar en duidelijk en een antwoord op het eerste punt van het administratief beroep.

- tweede motivering : de afstand van 40 meter tussen de twee nieuw te bouwen varkensstallen en de bestaande vreemde woning van het gezin DE BEL is te kort en zal onaanvaardbare geurhinder van ernstige aard veroorzaken voor de nabije niet agrarische bebouwing.

Ook deze motivering is duidelijk. De minister heeft het beoordelingsrecht om met onaanvaardbare geurhinder voor de onmiddellijke omgeving rekening te houden. Zo wordt impliciet inhoud gegeven aan artikel 23 van de grondwet. Varkensstallen voor 130 zeugen en 700 varkens veroorzaken onbetwistbaar enorme geurhinder, temeer nu zij tegenover de woning DE BEL in de overwegende windrichting van het zuid-westen liggen. De meest nabije stal komt op 12 meter van de perceelgrens, de verste op 40 meter;

3.2.5. Overwegende dat de tweede tussenkomende partij in haar verzoekschrift tot tussenkomst in essentie aanvoert wat volgt :

Er is in casu geen enkele inplantings-, verbods- of afstandsregel aangehaald. Enkel wordt met het nodige gezond verstand besloten dat een afstand van 40 meter tot een varkenskweekbedrijf een onaanvaardbare geurhinder zal veroorzaken voor de omgeving;

3.2.6.1. Overwegende, wat het eerste onderdeel betreft, dat in het bestreden besluit nergens wordt verwezen naar enige bepaling uit het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (nieuw Vlarem II); dat ook geenszins blijkt dat de facto een bepaling uit dat besluit werd toegepast; dat het middel feitelijke grondslag mist;

3.2.6.2. Overwegende, wat het tweede onderdeel betreft, dat uit geen enkel element blijkt dat de vergunning zou zijn geweigerd met toepassing van de afstandsregels vervat in artikel 11 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen; dat ook geen andere afstandsregels blijken te zijn toegepast; dat de enige afstand waarvan in het bestreden besluit sprake is, de 40 meter is tussen de woning van de eerste tussenkomende partij en de nieuw te bouwen varkensstallen, en dat deze afstand enkel in aanmerking werd genomen voor de beoordeling van de geurhinder die door de gevraagde inrichting zou worden veroorzaakt voor de bewoning van deze woning; dat het tweede middel feitelijke grondslag mist;

3.3.1. Overwegende dat als derde middel de schending wordt aangevoerd van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en van het redelijkheids- en rechtszekerheidsbeginsel; dat verzoeker dat middel als volgt adstrueert :

In het bestreden besluit wordt overwogen dat een te beperkte ruimtelijke scheiding aanleiding zal geven tot "onaanvaardbare geurhinder van ernstige aard" voor de niet agrarische bebouwing in de directe omgeving van het bedrijf.

Ook dit is geen afdoende motief, minstens zijn het redelijkheids- en het rechtszekerheidsbeginsel geschonden.

In de onmiddellijke nabijheid van het bedrijf staat slechts één woning. Zij bevindt zich in agrarisch gebied en er moet derhalve een zekere geurhinder worden getolereerd. Die woning bevindt zich ten noorden van het bedrijf, zeker niet onder een overheersende windrichting en er bevindt zich een groenscherm.

Het is dus kennelijk niet bewezen dat de inrichting onaanvaardbare geurhinder zou teweegbrengen ten overstaan van omliggende woningen;

3.3.2. Overwegende dat de verwerende partij in de memorie van antwoord betoogt dat de beweringen van verzoeker onvoldoende zijn ondersteund of bewezen, dat alzo het niet bewezen is dat ter plaatse de wind in belangrijke mate gebroken wordt, dat in het bestreden besluit de motivatie in verband met de geurhinder voldoende is ondersteund, dat de beslissing is gesteund op het advies van het bestuur milieuvergunningen, dat het bestreden besluit voldoende is gemotiveerd en dat het redelijkheids- en het rechtszekerheidsbeginsel niet zijn geschonden;

3.3.3. Overwegende dat in de memorie van wederantwoord verzoeker nog toevoegt wat volgt :

Het weigeringsmotief inzake geurhinder kan het bestreden besluit niet voldoende verantwoorden, minstens zijn het redelijkheids- en het rechtszekerheidsbeginsel geschonden.

De bewoning in de onmiddellijke nabijheid van de inrichting is zeer schaars, het bedrijf wordt al sedert vier generaties uitgebaat en ligt in agrarisch gebied. In de loop der jaren zijn zich een aantal niet-landbouwers in de omgeving komen vestigen, zoals de eerste tussenkomende partij, een vijftiental jaar geleden. Op dat ogenblik wist zij dat zij ging wonen in agrarisch gebied in de nabijheid van varkensstallen.

De hinder mag "het aanvaardbare" niet overschrijden, doch bij die beoordeling moet rekening worden gehouden met de planologische bestemming, in casu agrarisch gebied. Men is zich wetens en willens naast een bestaand landbouwbedrijf komen vestigen, minstens ligt de tolerantiedrempel qua geurhinder in dat gebied aanmerkelijk hoger.

In het bestreden besluit is met die elementen onvoldoende rekening gehouden, zodat het rechtszekerheids- en het redelijkheidsbeginsel zijn geschonden. Het huis van de eerste tussenkomende partij werd destijds gebouwd op enkele meters van het inmiddels stopgezette rundvee- en varkensbedrijf TAELEMAN.

Deze partij heeft ook geen bezwaar gemaakt tegen de aanvraag van de heer VAN ASSCHE (schoonbroer van de echtgenote van de eerste tussenkomende partij) op circa 300 meter afstand voor een uitbreiding van diens vergunning voor het houden van varkens. De klachten van de eerste tussenkomende partij tegen verzoeker lijken dan ook veeleer te zijn ingegeven door een persoonlijke hetze.

Tenslotte bevindt de woning van de eerste tussenkomende partij zich ten noorden van het bedrijf van verzoeker, dus niet in een overheersende winrichting;

3.3.4. Overwegende dat de eerste tussenkomende partij daarop als volgt repliceert :

Het bedrijf ligt niet geïsoleerd, doch dicht bij heel wat woningen. De varkenshokken liggen het dichtst bij de woning van het gezin van de eerste tussenkomende partij. De tuin van die woning grenst aan het perceel, waarop verzoeker op 12 meter van de perceelgrens de varkenshokken wil plaatsen.

De woning van het gezin DE BEL is ouder dan de boerderij van verzoeker en altijd een echte woning geweest. Deze woning wordt onleefbaar als de varkensstallen er komen. De stallen komen ten zuidwesten en niet ten noorden van de woning DE BEL.

Een groenscherm kan de visuele hinder een weinig verdoezelen maar zeker niet de geurhinder;

3.3.5. Overwegende dat de tweede tussenkomende partij volgend betoog houdt, samengevat :

Het bijgevoegde plan en de vele bezwaarschriften tonen aan dat er meer woningen nabij de gevraagde inrichting liggen dan enkel de ene die in het verzoekschrift tot annulatie wordt vermeld.

Er is geen wettelijk voorschrift bekend als zouden de bewoners van een huis in agrarisch gebied een zekere geurhinder moeten tolereren : dat is een vorm van milieuvervuiling die moet worden vermeden, er mogen slechts sporadisch geurstoffen worden verspreid. In die zin is accidentele geurhinder mogelijk voor bewoners in agrarische gebieden, doch geen milieuvervuiling.

Met varkensstallen op slechts 40 meter afstand zal deze geurhinder echter constant aanwezig zijn, zelfs bij windstilte. Dit zal het leven onmogelijk maken en een gevaar voor de gezondheid vormen.

Een groenscherm zou een oplossing kunnen vormen, doch is op een strook van amper 40 meter niet te verwezenlijken. Groenschermen hebben enkel een landschappelijke functie, doch voldoen zelfs voor die functie niet;

3.3.6. Overwegende dat het gegeven dat een veeteeltinrichting is gelegen in agrarisch gebied en dat aldaar de tolerantiedrempel voor hinder teweeggebracht door de exploitatie van agrarische activiteiten hoger ligt dan in niet agrarische gebieden nog niet inhoudt dat elke exploitatie- of milieuvergunningsaanvraag voor agrarische activiteiten in dergelijk gebied moet worden verleend; dat in casu een decisief weigeringsmotief is "dat de 2 nieuw te bouwen varkensstallen op een te korte afstand van slechts 40 meter worden ingeplant bij de bestaande vreemde woning van het gezin Marc DE BEL-VAN DE BUERIE Mia zodat de aangevraagde varkensfokkerij onaanvaardbare geurhinder van ernstige aard zal veroorzaken voor de niet agrarische bebouwing in de directe omgeving van het bedrijf"; dat uit het administratief dossier blijkt dat de afstand van 40 meter wel degelijk deze is tussen de woning zelf van de eerste tussenkomende partij en de meest nabijgelegen stal en dat het perceel waarop de woning is gebouwd en de percelen waarop de stallen zijn gepland aan elkaar grenzen; dat rekening houdend met het feit dat in casu het een uitbreiding betreft van maximum 195 varkens naar 605 varkens het oordeel van de minister dat de geurhinder te groot zou zijn voor de directe omgeving van het bedrijf niet als kennelijk onredelijk kan worden aangemerkt; dat daarbij niet kan worden voorbijgegaan aan de vaststelling dat de vergunningsaanvraag zeer oppervlakkig is en geen enkele verwijzing naar mogelijke maatregelen tot beperking van de geurhinder bevat;

3.4. Overwegende dat het vierde middel een kritiek bevat op het overige weigeringsmotief gestoeld op het niet gewaarborgd zijn van een ecologisch verantwoorde mestafzet; dat aangezien het deugdelijk bevonden weigeringsmotief gestoeld op de overdreven geurhinder volstaat om de gevraagde uitbreiding te weigeren, de kritiek op het mestafzetmotief kritiek uitmaakt op een overtollig weigeringsmotief; dat een eventueel gegrond bevinden van het vierde middel het bestreden besluit dan ook niet kan vitiëren,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op 99,16 euro, komen ten laste van verzoeker.

De kosten van de tussenkomsten, bepaald op 148,74 euro, komen ten laste van de tussenkomende partijen, elk voor de helft.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op zeven februari tweeduizend en twee, door de VIIe kamer, die was samengesteld uit :

Mevr.	M.-R. BRACKE,	kamervoorzitter,
de HH.	R. STEVENS,	staatsraad,
	E. BREWAEYS,	staatsraad,
Mevr.	A. WIJNANTS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A. WIJNANTS.

M.-R. BRACKE.